У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303 434-0237 434-0807 УНСоюзу: 435-8740 — Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125 УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 136. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 21-го ЛИПНЯ 1971 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK WEDNESDAY, JULY 21, 1971 No. 136. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Вівторок, 20 липня 1971

В АМЕРИЦІ

ЗА ДАНИМИ БЮРА ПЕРЕПИСУ НАСЕЛЕННЯ та Бюра Освіти, на півдні ЗСА все ще є багато неграмотних людей. Кругло їх нараховують до одного мільйона, і між ними є білі, чорні та люди інших рас, як правило, з бідних родин. Хоча у ЗСА за останні 10 років надзвичайно зменшилась неграмотність серед населення, все таки мільйон людей у південних стейтах не вміє писати на жадній мові, ані прочитати газети чи дорожніх знаків.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ СУД ЗАСУДИВ НА 12 РОКІВ тюрми колишнього губернатора стейту Західня Вірджінія Вільяма Беррона, додавши до того ще й 50 тисяч долярів грошової кари. Беррон намагався підплатити старшину присяжних, який взяв гроші і який також дістав 12 років тюрми.

ГАЗЕТА КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ КУБИ „Гранма" помістила без коментарів коротке повідомлення про те, що президент Ричард Ніксон має відвідати комуністичний Китай. Кубинська преса наслідує в цьому питанні совєтську пресу, яка також стримується від коментарів. Головною „новиною" в „Ґранма" подана вістка про націоналізацію деяких мідяних копалень у Чіле ,але покищо промовчано поразку комуністичного кандидата в Чіле у виборах до Конґресу в місті Вальпарасіо.

ЯКИХ 400 ПОЛІЦАЇВ У НЮ ЙОРКУ зробили ще один рейд, головно в районі Ґрінвіч Вілледж, на нелеґальних торгівців горілчаними виробами. У деяких місцях там нелеґально продають горілки, збираючи прибутки, як припускає поліція, для „мафії".

НА АЕРОДРОМІ В ЛОС АНДЖЕЛЕСІ ПРИЗЕМЛИВСЯ великий літак, що летів із Сіднею в Австралії, маючи на борту 290 пасажирів. З невідомих причин літак сів не на звичайну доріжку, а виїхав на землю й зупинився лише за кілька соток ярдів від берега. На щастя, потерпілих не було.

МІСЬКИЙ КОНТРОЛЕР У НЮ ЙОРКУ Абрагам Бім вважає, що кругло 100 тисяч учнів і учениць у публічних школах цього міста заживає різні наркотики, себто одна третина всіх учнів у таки хшколах.Він обвинуватив Освітню Раду Ню Йорку в тому, що вона замовчує справжній стан перед батьками і не досить активно береться до розв'язки тієї проблеми.

У СВІТІ

ГОЛОВА ЕСПАНІЇ ГЕН. ФРАНСІСКО ФРАНКО ПРИЙНЯВ віце-президента Спіро Еґню в минулу неділю о год. 8 вечором і вони нараджувались близько півтори години. В тому дні Еспанія відзначувала 35-річчя початку громадянської війни, яка закінчилась прогрою комуністичного правління і приходом до влади генерала Франка.

ГРЕЦЬКИЙ БАГАТИР ПОАННІС ЛАТСІС ЗАПРОПОНУВАВ грецькому урядові дарунок у висоті 3-ох мільйонів долярів, як рекомпенсату за відмовлення Комісією для закордонних справ американського Конґресу допомоги Греції, поки там не привернеться демократичного ладу. Грецький уряд подякував, але відмовився прийняти цей дарунок, заявивши, що уряд не потребує відкликатися до жертвенности своїх громадян.

СОВЄТСЬКА ПРЕСА МОВЧИТЬ про рішення президента Ніксона відвідати Пейпінґ, а преса в комуністичних сателітських країнах не знає, на яку ногу стати, бо чекає на директиви з Москви. Тому й польський офіційний орган „Трибуна Люду" мовчить, але інший щоденник „Жиціє Варшави", хоч теж контрольований партією, приніс статтю, в якій прихильно ставиться до тієї подорожі през. Ніксона, як ніби до доказу на зміну дотеперішнього становища американського президента супроти „соціялістичних" країн та звороту в сторону „більшого реалізму". Зрештою, „Жиціє Варшави" твердить, що вістка про ту подорож Ніксона „не зробила великого враження в соціялістичних країнах".

ПАПА ПАВЛО VI ЗАЯВИВ У СВОЇЙ публічній промові в своїй літній резиденції Кастель Ґандольфо, що „щось велике і щось нове діється у приготові до великих змін у світі" — натякнувши, очевидячки, на пляновану подорож през. Ніксона до Комуністичного Китаю. Апостольська Столиця не має офіційних зв'язків з Комуністичним Китаєм ,але Папа висловився був вже кілька років тому за допущення Комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй і китайські комуністи передали свою готовість нормалізувати взаємини з Ватиканом.

„Голос Америки" інформує про діяльність СКВУ

Ню Йорк (СКВУ-УПС). — У рямках своїх щотижневих інформацій про українське життя за межами України у світі, „Голос Америки" переслав в Україну 17-го липня інтерв'ю з д-ром Михайлом Сосновським, екзекутивним директором Секретаріяту СКВУ. У 15 хвилинному інтерв'ю, яке робив співробітник „Голосу Америки", В. Сохан, була подана вичерпна інформація про дотеперішню діяльність Секретаріяту Світового Конгресу Вільних Українців і його Президії спершу в Канаді під керівництвом о. д-ра В. Кушніра, і потім у ЗСА під керівництвом Йосипа Лисогора. Окрему увагу екзекутивний директор СКВУ звернув на працю Комісії прав людини (голова сенатор П. Юзик), яка перевела ряд акцій в обороні прав людини на українських землях, а також поінформував про акції в обороні переслідуваних українських діячів, зокрема Валентина Мороза. В інтерв'ю була також мова про діяльність Світової Координаційної Виховно-Освітньої Ради (голова д-р В. Білаш, а тепер д-р Е. Жарський) на відтинку виховання молодого українського покоління за межами України. Інтерв'ю включало інформацію про український науковий відтинок на чужині та про заходи оформити Світову Раду Української Вільної Науки, які ведуться під керівництвом проф. В. Янева, ректора Українського Вільного Університету.

У заключенні екзекутивний директор СКВУ поінформував про пляни на майбутнє та про трудноші у діяльності, зумовлені розпорошенням українських поселень у 17 країнах з різними потребами, вимогами та умовами.

ТИЖДЕНЬ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ ВІДЗНАЧЕНО В БАГАТЬОХ МІСТАХ АМЕРИКИ ВРОЧИСТИМИ ЦЕРЕМОНІЯМИ

З Ню Йорку, Філядельфії, Клівленду, Дітройту, Чикаґо, Боффало, Лос Анджелесу та багатьох інших міст Америки інформують про врочисте відзначення проголошеного президентом Ніксоном Тижня Поневолених Націй. В одних громадах такі врочистості вже відбулися, в інших заповідено впродовж цього тижня. Врочистості включали торжественні Святі Літургії в церквах у намірені поневолених націй та маніфестаційні зібрання, в деяких місцевостях мирні демонстрації.

ТИЖДЕНЬ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Відзначування Тижня Поневолених Націй започатковане у Філядельфії в середу, 14-го липня, отже ще перед його формальним проголошенням. Місцевий український католицький щоденник „Америка" про це святкування інформує:

Відзначення Тижня Поневолених Націй, подібно як і в минулих роках, підготовив місцевий Комітет Поневолених Націй, у склад якого входять представники організацій десяти національних груп під проводом проф. Остина Еппа — голови, Іґната Білинського — екзек. заступника голови, п-і Марґіт Ротля — секретарки і Алберта Беґіяна — скарбника.

В середу, 14 липня ц. р. площа Кеннеді Плаза, біля будинку управи міста, заповнилась учасниками маніфестації, які з національними прапорами і транспарентами подались походом вулицями міста до Індепенденс Гол,при 5-ій і Честнат вул. На чолі походу, що його порядкували голова Відділу УККА д-р Іван Скальчук та члени Управи Відділу мґр Т. Онуферко, М. Ковальчин і мґр В. Яців, в асисті порядкової поліції, гучномовці передавали музику українських й інших маршів та протикомуністичні гасла. Дівчата в національних строях роздавали прохожим летючки з поясненнями проблематики Тижня Поневолених Націй і положення поневолених народів у СССР. Учасники походу несли в руках символічні горіючі лямпіони.

Прибувши під будинок Індепенденс Гол, члени Екзекутиви Комітету Поневолених Націй та запрошені гості й промовці уставились на підвищених степенях при вході до будинку, побіч стануди представники національних груп з прапорами, а по боках пам'ятника Вашинґтонові — учасники маніфестації з транспарентами.

Програму маніфестації відкрив і нею проводив Іґнат Білинський, молитву провів представник Кардинала І. Крола — о. монс. Френціс Стеткус, а опісля головну промову виголосив голова КПН проф. Остин Епп, відомий політичний діяч і автор багатьох праць. Він підкреслив гіпокризію коекзистенції з московським імперіялізмом, який загрожує вільному світові та закликав до посилення акції в користь поневолених націй на міжнародніх форумах.

Гострі слова засуду московсько-совєтської тоталітарної системи та вислови симпатій для поневолених Москвою націй передали у своїх промовах демократичний кандидат на посадника міста Френк Різо і в заступстві республіканського кандидата — адв. Ентоні Новесайтіс. Республіканський кандидат на мейора міста Тачер Лонґстрет був присутній на площі, де збиралися учасники походу.

По відчитанні Проклямації ТПН мейора Філядельфії студенткою Іриною Столяр та прийнятті резолюцій через аклямацію, що їх відчитала секретарка КПН Марґіт Ротля, делеґація Екзекутиви КПН склала символічний вінок Поневоленох Націй у стіп пам'ятника Вашинґтонові. Маніфестація і ю закінчено молитвою, яку провів о. монс. Фр. Стеткус.

Маніфестація мала широкий відгомін у місцевій американській пресі.

БОГОСЛУЖЕННЯ І МАНІФЕСТАЦІЯ В НЮ ЙОРКУ

Тиждень Поневолених Націй відзначено в Ню Йорку врочистими Богослуженнями в церквах та маніфестацією в Сентрал Парку і мирною демонстрацією біля приміщень совєтської місії до Об'єднаних Націй.

В катедрі св. Патрика Святу Літургію відправив, у приявності кардинала Теренса Кука, президент Конференція Американців Центрального і Східньо - европейського Походження (КАСІД) монсіньйор Джон Балькунас, а проповідь виголосив протоігумен Чина Василія Великого о. Патрикій Пащак. Він говорив про боротьбу і змагання поневолених Москвою народів до волі і незалежности, згадуючи зокрема Україну. Катедра була по береги виповнена людьми. Негайно після Богослуження оформився похід, в якому взяли участь зорганізовані групи громадян, репрезентуючи поодинокі поневолені народи. Одною з найбільших груп була українська зі своїми прапорами і транспарентами. Провідником української групи в цьому поході був Геррі Полчій з Українських Католицьких Ветеранів. Перейшовши кілька кварталів по П'ятій евеню, похід дійшов до Сентрал Парку, де відбулася маніфестація. Відкрив її коротким словом голова нюйоркського Відділу Тижня Поневолених Націй суддя Метю Трой, а головним промовцем був директор Відділу Національностей в Крайовому Комітеті Республіканської партії Лашло Пашт о р.

Він відчитав проклямацію Президента Ніксона із проголошенням третього тижня липня Тижнем Поневолених Націй та говорив про все ще заперечувані Москвою права всіх народів на волю і незалежність. Промовляли ще Юрій Волошин від українських організацій та молода дівчина угорського походження. На закінчення схвалено відповідні резолюції, що їх відчитав Чарлз Андреанскі. Програмою проводив д-р Іван Дочефф. Виступав також колишній кубинський амбасадор в Канаді, а одна кубинська артистка відспівала кілька патріотичних кубинських пісень. Господарем маніфестації в Сентрал Парку були Американські Приятелі Антибольшевицького Бльоку Народів.

Після маніфестації, о год. 2-ій по полудні, багато учасників маніфестації перейшли до приміщень совєтської місії до ОН при 67-ій вулиці і Парк евеню, де відбулася мирна демонстрація, протестуючи проти совєтського поневолювання багатьох народів.

БІЛЯ СТАТУЇ СВОБОДИ

Того самого дня, в неділю 18-го липня, в Ню Йорку відбулася друга зворушлива маніфестація для відзначен-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Губернатор стейту Коннектикат Томас Мескіл підписує проклямацію Тижня Поневолених Націй у стейті. Церемонія відбулася 12-го липня 1971 в приявності представників Комітету Поневолених Націй. *На фото (зліва):* голова Комітету українець інж. Яр. Лучкань, польський представник Ч. Малішевскі, полька панна І. Сит, українка Д. Кузьма, латишка З. Кулітц, литовка Д. Дзікас, естонка В. Логуш, польський представник В. Мазицкі. *Посередині* — губернатор Томас Мескіл. Голова Комітету інж. Лучкань при цій нагоді вручив губернаторові Мескілеві книжку проф. Л. Добрянського "Vulnerable Russians". Тиждень Поневолених Націй в Коннектикат започатковано в неділю, 16-го липня, Богослуженням в українській католицькій церкві св. Михаїла і опісля традиційним сніданком в Українському Народному Домі з участю всіх представників Комітету Поневолених Націй. Всі ці церемонії й імпрези відбулися в Гартфорді.

Ніксон заклинає членів Конґресу не робити коментарів про його подорож

Вашинґтон. — Президент Ніксон запросив до себе в минулий понеділок 18 липня вісім сенаторів і дев'ять конґресменів з обох партій і перевів із ними нараду про свою задуману подорож до Пейпінґу. Ніяких подробиць про ту конференцію не подано, за вийнятком того, що Президент просив членів Конґресу стриматись від публічного коментування його подорожі та пов'язування її з В'єтнамською війною чи іншими конкретними актуальними проблемами. Цей заклик Президента стояв вірогідно у зв'язку з заявою сенатора Гю Скатта в радіо-телевізійній передачі, що наближення Америки й Комуністичного Китаю, заманіфестоване подорожжю Ніксона до Пейпінґу, призведе до швидкого закінчення В'єтнамської війни. Згодом, вернувшись до Капітолю, однаково лідер демократичної більшости Майк Менсфілд, як голова республіканської меншости сен. Гю Скатт передали просьбу Президента своїм колегам. Одночасно, в минулий понеділок, державний секретар Вілліям Роджерс прийняв поодиноких амбасадорів 9-ох союзних і заприязнених з Америкою держав, які просили ближче з'ясувати їм причини й цілі тієї подорожі Президента. Були ними амбасадори Вільного Китаю з його осідком на Тайвані (Формозі), Японії, Австралії, Нової Зеляндії, Британії, Таї (Сіяму), Франції, Західньої Німеччини й Італії. Однаково речник Державного Департаменту, як і всі ті амбасадори нічого не виявили про зміст тих конференцій. Представник Вільного Китаю амбасадор Джеймс Шен обмежився до заяви, що „державний секретар Роджерс здебільша говорив, а я слухав". Державний Департамент відмовився теж скласти будь-яку заяву у зв'язку з повідомленням французької пресової аґенції з Пейпінґу, що комуно-китайський прем'єр Чу Ен-лай передав Генрі Кіссінджерові під час розмов із ним в днях 9-11 липня ц.р. меморіял з 8-ма точками, як плятформою американсько-китайського порозуміння. — В минулий понеділок Президент головував також на засіданні повного свого Уряду, на якому теж інформував членів Уряду про свою подорож до Пейпінґу.

В телефонічному страйку досягнено порозуміння щодо нового контракту

Вашинґтон. — В понеділок 19 липня ц.р. у висліді затяжних переговорів досягнено тут порозуміння в справі нового контракту між телефонічними робітниками, членами спілки Робітників Зв'язку Америки, які вийшли на страйк ще в середу минулого тижня, і керівництвом телефонічної компанії Белл Систем. Телефонічні робітники одержали від проводу своєї спілки доручення повернутися до праці у вівторок 20 липня опівночі. Новий контракт встановляє 33.5-відсоткову підвишку заробітних платень на протяг найближчих трьох років і коштуватиме телефонічну компанію яких чотири більйони долярів. Згідно із старим контрактом пересічна заробітна платня разом з іншими виплатами т. зв. бенефітами, становила 4.63 дол. на годину. Наприкінці реченця нового контракту, значить після трьох років, ця пересічна платня виноситиме 6.18 дол. на годину. В першому році контракту заробітні платні будуть підвищені на 12.8 відсотків. Будуть зокрема усунуті всі дотеперішні нерівності щодо заробітних платень між чоловіками і жінками. Для робітників у великих містах, із більшими коштами прожитку, будуть встановлені окремі додатки. Умови контракту мають бути затверджені ще усім членством спілки шляхом голосування, яке має відбутися протягом трьох найближчих тижнів. Керівники нюйоркських відділів Спілки Робітників Зв'язку, в яких об'єднуються 38 500 робітників і службовців, не погодилися на умови підписаного між проводом спілки і керівництвом Белл Систем контракту. Якогось рішення в справі повороту до праці вони ще не проголосили.

ВЛАДИКА МСТИСЛАВ ПОВЕРНУВСЯ З ВІДВІДИН В ЕВРОПІ

Владика Мстислав

Бавнд Брук. — Митрополит Української Автокефальної Православної Церкви в екзилі та виконуючий обов'язки Митрополита Української Православної Церкви в ЗСА ВПреосв.Владика Мстислав повернувся минулої п'ятниці, 16-го липня із приблизно одномісячних відвідин в Европі, що він їх відбув у зв'язку з врочистими святкуваннями 50-річчя відновлення Української Автокефальної Православної Церкви. Такі святкування відбулися з участю Владики Мстислава в Англії, Німеччині і Франції. До подій великого значення під час відвідин Владики Мстислава в Европі належить його зустріч та розмови з Вселенським Патріярхом Православної Церкви, Його Святістю Атенагоросом, про що подасться в цьому числі окреме повідомлення Секретаріяту УАПЦ. Негайно після свого повороту з Европи, Владика Мстислав виїхав до Джансон Сіті, Н. Й., та разом з Владикою Марком взяв участь у 24-ій Конвенції Української Православної Ліґи. Звідомлення з цієї Конвенції буде надруковане в черговому числі „Свободи". Після Конвенції, Владика Мстислав виїхав до Канади на зустріч і розмови з Владиками Української Греко - Православної Церкви.

КОМУНІКАТ СЕКРЕТАРІЯТУ УАПЦЕРКВИ

В днях 6 - 9-го липня 1971 р., Митрополит Української Автокефальної Православної Церкви та в. о. Митрополита Української Православної Церкви в ЗСА, Преосвященний Владика Мстислав, перебував у Царгороді, осідку Вселенської Патріярхії. На летовищі зустрів Владику Мстислава особистий секретар Вселенського Патріярха о. Архид. Германос, який привітав нашого Митрополита від імени Патріярха Атенагораса та віддав у розпорядження Гостя патріярше авто.

У середу 7-го липня, Владика відвідав осідок Вселенської Патріярхії на Фенарі та склав візиту Канц. Євфимії, Соломії і Феодосії, що спочивають у цій церкві Після цього Владика помолився у стародавній катедральній церкві Св. Юрія та поклонився мощам Свв. Єфимії, Соломії і Феодосії, що спочивають у цій церкві

Митрополит Гавриїл, член Синоду й господар Патріярхії, гостив Владику Мстислава обідом, на якому були присутні: Канцлер Синоду — Митроп. Каллінікос, представник Антіохійської Патріярхії у Фенарі — еп. Космас з Дамаску, еп. Сілас — заступник Екзарха Патріярхії на півн. і півд. Америку, Секретар Синоду — о. Архім. Меневіглоу, проф. А. Дулґаріс із Колюмбійського університету в Ню Йорку, особистий Секретар Патріярха Архид. Германос, о. прот. П. Мелех, що супроводив Владику Мстислава у цій подорожі, та інші співробітники Всел. Патріярхії.

Після полудня того ж дня, Владика переїхав на острів Халкі, де міститься Духовна Академія Патріярхії та літня резиденція Всел. Патріярха. Перед брамою Академії Владику Мстислава зустріли два архимандрити та ієромонахи і командант патріяршої сторожі. Не зважаючи на те, що саме тоді була відпочинкова пора, Його Святість Патріярх Атенагорас уже чекав на Владику Мстислава у своєму кабінеті.

Зустріч обох Первоієрархів була дуже сердечна. Його Святість кількакратно обіймав нашого Владику і пригадував попередні зустрічі, яких на протязі останніх 23 років було кілька, як у ЗСА, так і в Царгороді.

Не зважаючи на свій високий вік (87 років), під час двогодинної розмови, Його Святість виявив велике зацікавлення та обізнаність із проблемами нашої Церкви. Окрему увагу в розмові було присвячено церковним подіям у ЗСА, які інспірувала Московська потріярхія, створюючи т. зв. Американську Автокефальну Православну Церкву.

Із свого боку Митрополит УАПЦ поінформував Його Святість про сучасний стан Української Православної Церкви в Україні та в країнах вільного світу і при цьому окрему увагу звернув на ухвали цьогорічного собору Російської Православної Церкви в Загорську під Москвою, в яких виявлено зокрема вороже ставлення Московської патріярхії до УАПЦ, що існує, творчо діє і розвивається поза засягом влади СССР. У цій частині розмови Його Святість попросив докладніше познайомити його з теперішнім організаційним станом нашої Церкви у вільному світі.

Владика Мстислав дав вичерпні інформації. Базою для висновків із цієї розмови були права й привілеї Київської Митрополії з-перед 1686 р., до якого то часу наша Церква мала самостійність і повну автокефальність.

Водночас окрему увагу було звернено на Томос Вселенської Патріярхії з 1924 р., яким було надано автокефалію Православній Церкві в Польщі в границях якої у 20 столітті перебували українські землі, на які розтягалась у свій час юрисдикція Київської Митрополії.

Владику Мстислава приймали у Царгороді з усіма почестями, належними Голові Помісної Церкви.

ПЕРЕД З'ЇЗДОМ УКРАЇНСЬКИХ ЄВАНГЕЛЬСЬКИХ ЦЕРКОВ

Честер, Па. — Журнал „Післанець Правди" з серпня ц. р. повідомив, що 26-тий з'їзд Об'єднання Українських Євангельсько-Баптистських Церков у ЗСА відбудеться в Чикаґо, Ілл. З'їзд розпочнеться Богослуженням о 7-ій вечора у п'ятницю 3-го вересня. Наступного дня будуть ділові наради, увечері — здвиг молоді. Наради триватимуть також у неділю. Зацікавлені мають звертатися по інформації до пастора української баптистської церкви в Чикаґо проп. Івана Поліщука, телефон: (312) 725 - 0561. Головою Об'єднання є пастор Олекса Гарбузюк, секретарем Д. Марійчук.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

„За" і „проти" подорожі

Американська й уся інша вільна преса у широкому світі повна коментарів на тему подорожі президента Ричарда М. Ніксона до Пейпінгу. Тільки комуністична преса обмежилась до короткої вістки про цю подію, з дуже ясних причин: весь пропагандивний апарат у Комуністичному Китаї кругло чверть сторіччя гомонів про „американських імперіялістів", закликаючи до боротьби проти них. Хоч володарі у тоталітарних країнах не рахуються з думками й почуваннями народу, проте таки трудно з'ясувати, чому сьогодні приймається того американського президента, який ще вчора був персоніфікацією всіх людських хиб і всіх лих світу. Знову ж преса в Совєтському Союзі і в залежних від нього сателітських країнах мусить виждати, яке офіційне становище займе кремлівська верхівка, до краю збентежена й зніяковіла.

Серед маси голосів вільного світу велику більшість становлять прихильні й позитивні коментарі. Але вони таки не одностайні. Консервативні кола, у принципі ворожі комуністам і прихильні Вільному Китаєві з його осідком на Тайвані (Формозі), огірчені й насторожені проти тих відвідин, як ніби проти нового доказу на американське угодівство. Не брак голосів, що це ще один доказ на зворот американської політики „наліво" і що Ричард Ніксон „не той", що ним був тоді, коли своїм прізвищем неначе символізував американський антикомунізм. Говорячи про наслідки тієї подорожі Ніксона на внутрішньо-американському політичному фронті, деякі коментатори передбачають, що Ніксон втратить у виборах у 1972 році підтримку збоку Консервативної партії, речником якої в Сенаті є Джеймс Баклі.

Але тут же читаємо, що принципові противники наближення Америки до Комуністичного Китаю мусять зацукатись, коли звернути їм увагу, що Ричард М. Ніксон не є людиною настроєвою, ані не є політичним грачем, ласим на сенсації, і коли він рішився на таку радикальну зміну політики, то мусів керуватися дуже поважними і дуже далекосяжними причинами. Сам він назвав свою подорож „подорожжю миру" і запевняв, що вона в нічому не змінює відношення ЗСА до давніх приятелів — під якими треба розуміти Тайвань — і не звертається проти нікого, під чим треба розуміти Москву. Але це назверхні дипломатичні фрази. Щоб збагнути головну, реальну й сутню причину тієї політики Ніксона, треба відповісти на запит: яку спільну платформу ствердили у своїй 20-тигодинній розмові Генрі Кіссінджер і Чу Ен-лай?! Яка засаднича спільна платформа може сьогодні й завтра погоджувати інтереси Вашингтону і Пейпінгу?

Неначе автоматично насувається відповідь, що тією спільною платформою є оборонна забезпека проти агресивного совєтського імперіялізму. Американські державні мужі з Ричардом Ніксоном у проводі не такі наївні, щоб вірити у фрази Москви про мирне співжиття, про відпруження атмосфери, про бажання атомового роззброєння і співпрацю в космічному обширі. Вони знають, що тим фразам перечить гарячкове зброєння СССР, — перечить насичування Середземного моря совєтськими воєнними кораблями й арабського Близького Сходу совєтськими бойовими джетами. Американські державні мужі знають, що Москва мала руку однаково у перевороті „соціялістичних революціонерів" у Лібії проти короля Ідріса як і у спробі „соціялістичного" перевороту в Марокко проти тамошнього короля Гассана. І так само в Пейпінгу мусять здавати собі справу з того, що пакт неагресії з Західньою Німеччиною та пропагована Москвою паневропейська конференція безпеки мають на цілі забезпечити Совєтам „спину" від Заходу, щоб могти звернутися проти китайського Сходу. Добрий знавець совєтських справ у „Н. Й. Таймсі", Гаррі Шворц, твердить, що доктрина Брежнєва, яка проголосила „право" СССР на інвазію до будь-котрої країни під гаслом оборони її „соціялізму" мусіла налякати Пейпінг і що „Мао Тсе-тунг не бажає собі зазнати долю Александра Дубчека".

Не може бути, щоб у 20-тигодинній розмові Кіссінджера і Чу Ен-лая не було мови про загрозу збоку Москви. Не може бути, щоб у тій розмові не було мови про В'єтнамську війну щоб не було там мови про економіку Китаю, яка потребує американської допомоги, та про неспокій в Америці, який вимагає всієї уваги збоку її Уряду. І тому ця подорож може мати — на дальшу мету — переломові наслідки для Америки та всього світу.

ЗАВЕЛИКА СВОБОДА СЛОВА

Рішення Найвищого Суду, яке в практиці дозволило „Н. Й. Таймсові", „Вашінгтон Постові" й кільком іншим газетам продовжувати друк тайних документів про В'єтнам, було безумовно перемогою засади вільного слова у Вільній Америці. Але те рішення не було апробатою принципу, що газетні видавці й редактори, а не члени державного апарату, мають право визначати, котрий документ має бути засекреченим та котрий оприлюдненим. Найвищий Суд затвердив тільки присуди двох нижчих судів, які стверджували, що Уряд не зумів переконливо доказати, що оприлюднення тих документів загрожує державній безпеці. По суті, Найвищий Суд засуджував встановлювання в Америці перевенційної цензури, себто заборонювання газетам державними властями будь-що друкувати, але той засуд не був одночасною згодою на оприлюднювання речей дійсно шкідливих для країни, зокрема таких, які виразно сприяють ворогові, проти якого ведеться війну.

Ця справа все ще є темою пресових міркувань. Як ствердив віце-президент Спіро Егню під час своєї пресової конференції в столиці Етіопії Аддіс Абабі, державні керівники всіх азійських і африканських країн, що їх він відвідував, висловлювали своє здивування й огірчення, що в Америці до преси взагалі можуть діставатись будь-які засекречені документи. Річ не в їхньому змісті і річ не в тому, що між документами з надписом „секретно" є багато таких, які того надпису не вимагають. Річ у тому, щоб Уряд міг і вмів би боронити тайни власного воєнного плянування і тайни зв'язків цієї країни з чужими державами. Різні видатні члени адміністраційних апаратів президентів Дж. Ф. Кеннеді і Л. Б. Джансона звернули увагу, що „Н. Й. Таймс", який виправдував оприлюднювання документів про В'єтнам принципом, що „нарід має право знати", насправді виявляв цю правду тільки частинно й тенденційно. Він викривлював правду таким підбором друкованих документів, які своїм вістрям звертались проти названих двох президентів та їхніх дорадників. Звернено теж увагу, що між оприлюдненими документами було багато таких, які властиво не заслуговували на назву документів, або не мали й не мають історичної документарної вартости, а були тільки записками, „мемо", що їх робили окремі особи та окремі клітини урядового апарату. Зате не наведено в тих оприлюднених матеріялах ні одного дійсного історичного документу, який наводив би рішення тієї людини, яка в Америці одиноко покликана вирішувати проблеми після вислухання десяток порад і прочитання десяток меморіялів та звідомлень: тією людиною в ЗСА є їх кожночасний президент.

Таким чином оприлюднення тих документів про В'єтнамську війну далеке від тріюмфу свободи слова американської преси, як її треба розуміти з погляду інтересів держави і народу. Це був добрий „бизнес", це була першорядна реклямa для брошурованого книжкового видання тих документів, яке впродовж дуже короткого часу розійшлось кількістю пів мільйона примірників. Але це був ще один доказ на ту несвітлу сторінку американської преси, яка зветься „сенсаціоналізмом", погонею за всяким сенсаційним газетним матеріялом, без уваги на його зміст і наслідки його оприлюднення. Американський коментатор Ернст Кюніо у синдикованій статті „Відкрите суспільство коштує багато воєнних жертв", звертає увагу, що у першій та другій світових війнах, ба навіть ще у Корейській війні, не можна було й подумати про можливість такого розголошування пресою військових тайн, як це діється під час в'єтнамської війни. Американські газети користуючись або дописами своїх воєнних кореспондентів у В'єтнамі, або довірочними інформаціями з Вашингтону, оприлюднюють раз-у-раз інформації, які є цінним подарунком комуністичному ворогові. Цитуючи сенатора В. Дж. Фулбрайтя, що „публічні інформації є ціною, що її платить вільне суспільство", названий коментатор стверджує, тут ціну не платять громадяни у своєму прибутковому податку, а вояки на воєнних бойовищах. І він запитує: „Чи члени нашого відкритого суспільства мусять бути такими відкритими, що не всилі тримати зачиненого рота про те, де, коли і як мужі, які платять за нас ціну, намагаються залишитись живими? Від років важливі воєнні інформації постачає ворогові у В'єтнамі американське вільне суспільство, за яке своє життя віддають американські вояки. Чи не настав час, щоб деякі покликані для цієї справи державні мужі запитали: чи потрібною була смерть тих вояків?"

Гіркий докір того американського журналіста звертається однаково на адресу преси, як державних властей, які з острaху, щоб не назвати їх „садистичними меккартівцями", що дошукуються комуністичних зв'язків, де їх нема, мовчать і тоді, коли мають докази про існування комуністичних зв'язків і де діють „ліві меккартівці." Шум довкола тих документів повинен спричинитись до глибшої призадуми відповідальних американських газетних видавців і редакторів, щоб вони ставили добро країни вище зисків із розголошування „сенсаційних" матеріялів. „Н. Й. Таймсові" чи „Вашінгтон Постові" безумовно не можна закинути ніяких комуністичних зв'язків, але їхня ліберальна настанова, ворожа політиці президентів Кеннеді, Джансона й Ніксона супроти В'єтнаму, насправді зловжила першим Додатком до Конституції про свободу слова, не прислужила ніякої користи країні й народові та принесла велике вдоволення ворогам. Вже нераз так бувало, що величні принципи, невідповідно і невдачно стосовані у практиці, бувають дуже обосічними.

(і. к-н.)

В. Ткач

СПРОБА ПЕРЕВОРОТУ В МАРОККО

Криваві події в Марокко в першій половині липня ц. р. потрясли сумлінням світу. Змовники використали прийняття, що його влаштував марокканський король Гассан, справляючи криваву лазню серед гостей короля. Кількадесять осіб було убитих, серед них амбасадор Бельгії.

Переворот не вдався. Король Гассан помстився на змовниках; багато з них уже розстріляно після допитів і швидкої судової процедури. Нормального суду властиво не було. Переслідування ідуть далі на території цілої країни і, певно, ще не один противник нинішнього режиму в Марокко згине з рук прихильників Гассана.

Міжнародна комісія юристів з осідком в Женеві закваліфікувала розстріли високих старшин в Марокко, як звичайне вбивство, і гостро запротестувала проти замордування арештованих без незалежного і об'єктивного суду, вважаючи таке поступування за незгідне з правами людини.

Справді, помста короля Гассана і його прихильників була блискавична і жорстока. При цьому, одначе, не береться до уваги безоглядного і нелюдського поведення змовників, які стріляли наосліп в зібраних гостей і спричинили смерть багатьох зовсім невинних і непричасних до внутрішніх марокканських розгр людей, насамперед чужинців. Якщо не було людяности по одному боці, то її не було і по другому.

Але крім міркувань в площині людяности, є ще інший бік справи. Що сталося б, якби спроба перевороту в Марокко вдалася? І хто був би тим, який стояв за спиною змовників і керував їхніми чинами?

Гассан й марокканський уряд обвинувачує в організуванні змови Лібію і її уряд. Вже дійшло до зірвання дипломатичних зносин поміж цими двома країнами арабського світу. Справді, лібійський уряд висловив симпатії до змовників і закликав навіть до дальшої боротьби проти „февдального" режиму Гассана.

Лібія, яка недавно ввійшла у федеративний зв'язок з Єгиптом і Сирією, має в себе уряд лівого напрямку, який утримує добрі зв'язки з Москвою й одержує від неї допомогу. Вона є одною з тих країн, при допомозі яких СССР має надії опанувати басейн Середземного моря.

Марокко, хоч і намагається утримувати добрі відносини з СССР, виразно зорієнтований в бік Заходу. Ця країна, разом з Тунісом і, подекуди, Иорданією, становлять певний вилім в загальному арабському фронті проти Ізраїлю. Найгарячіші співчуття після невдалого перевороту Гассан одержав з Тунісу, а король Иорданії навіть особисто прибув до Марокко.

Срави стають яснішими, коли глянути на географічну карту. Марокко — це найдалі на північний захід посунена країна Африки. Його побережжя лежать і над Середземним морем, і над Атлантійським океаном. Веручи до уваги, що СССР має вже „приязні" відносини з сусіднім до Марокко, на схід від нього положенним Альжиром, якби в Марокко прийшов до влади „лівий", прихильний до Москви уряд, тоді окруження басейну Середземного моря Москвою було б завершене...

Тому то деякі пресові коментатори в західній Европі вважають, що поразка змовників у Марокко, це не так поразка Лібії, як поразка СССР. Це свідчить також, до яких безоглядних методів удається Москва в своєму нестримному експанзивному гоні.

Покищо можна ствердити, що події в Марокко збільшать розбіжності поміж державами арабського світу, що вийде на користь Ізраїлю. Затримання влади королем Гассаном вийде також на користь всьому західньому світові: Гассан не бажає собі цілковито підпасти під впливи або й під диктат Москви.

100-ЛІТТЯ ОБСЕРВАТОРІЇ

Миколаївська Астрономічна Обсерваторія була заснована весною 1821 року, себто 150 літ тому. Головним її завданням у ті часи було складати географічні мапи для кораблів Чорноморської фльоти, привчати морських офіцерів користуватися астрономічними приладами для визначення місця корабля в морі тощо. З часом Обсерваторія дістала телескопи, фотоапаратуру й почала також вивчати небо. Нині Обсерваторія є одним із центрів вивчення космосу і зв'язковим вузлом із штучними спутниками. Хоча Обсерваторія розташована в Україні, вона підлягає Головній Пулковській Обсерваторії в Російській СФСР.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ, ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

СТАНОВИЩЕ ПРОВОДУ ОУН

Україна в боротьбі за державність

I

Світ, а в ньому й поневолена большевизмом, новою формою російського імперіялізму, українська нація, вступила у 70-ті роки XX століття. Так званий Совєтський Союз, останній вияв російського великодержавства з його тоталітарною комуністичною диктатурою, стоїть перед неминучим розпадом. У протилежностях розладованої, відсталої докраю централізованої економіки, особливо під натиском національно-визвольних революційних рухів, московські деспоти брутальним насильством змагають до „злиття" поневолених Москвою націй у т. зв. совєтському суспільстві. Знищуючи їхні культурно-іторичні надбання та традиції, розчиняючи їх у московському кітлі, КПСС у постановах 24-го З'їзду розплянoвує посилити терористично-насильницькі заходи для створення на московському історичному первні „єдиного совєтського", а фактично російського народу.

Режим совєтсько-російської імперії не здібний, і не може бути здібний, на диктовані самим життям засадничі зміни в національно-політичних й економічних відносинах, бо ті зміни були б рівнозначні з її розвалом. Щоб утримати тюрму народів неподільною і зберегти свою владу, московські імперіялісти посилюють адміністративно-політичні утиски і позбавляють будь-яких прав уярмленні нації, воюючи проти національної ідеї. Український народ вступив у новий етап боротьби за свою національно-державну незалежність і за розвал російської імперії, проти т. зв. пролетарського інтернаціоналізму, яким заслонюється великодержавну політику московізму з його розпаношеним шовінізмом.

П'ятдесят років у боротьбі

Понад п'ятдесят років триває боротьба української нації проти модерної форми російського та проти інших імперіялізмів — за відновлення Незалежної Соборної Української Держави. Ані ленінський, ані сталінський терор, включно з голодовою облогою 1933 року і зорганізованим голодом 1946-47 років, ані постійне винищування політичних і культурно-творчих провідних сил нації, ані загнання в катакомби Української Автокефальної Православної і Української Католицької Церков — тієї боротьби не припинили і нації не упокорили, її духу не зломили. Засоби і способи боротьби змінювались, її напруга спадала й знову підносилась, але мета її була й залишається незмінною.

У війні 1917-21 років, що її розпочав московсько-большевицький уряд Леніна проти української держави, наша нація мала проти себе одночасно чотири ворожі фронти, без жадної підтримки ззовні. Реставруючи розвалену в національних революціях і визвольних війнах тюрму народів, большевики перетворили Україну на фікцію держави з облудною вивіскою УРСР, а фактично на частину колоніяльного витвору т. зв. СССР — найбільшого парадоксу половини XX століття, доби деколонізації.

УССР не є ніяким продовженням Української держави, що постала була з волі свого народу в національній революції 1917-1921 років. так звана Радянська Україна — це московська колонія, як це окреслюють її теж українські патріоти в Україні. Після упадку Української держави, що існувала як Українська Народна Республіка, Гетьманська держава і знову УНРеспубліка, щекілька років тривав збройний змаг нашого народу за здійснення національної ідеї у своїй незалежній соборній державі. З новою силою відновився той змаг проти гітлерівської Німеччини, яка в другій світовій війні пробувала перетворити Україну на свою колонію. В перші дні війни між недавніми союзниками Німеччиною і СССР, Українські Національні Збори 30-червня 1941 р., скликані за почином Організації Українських Націоналістів, проголосили у Львові Акт Відновлення Української Держави. Для продовжування збройної боротьби за УССД та в реакції на німецькі репресії проти революційно-самостійницьких сил, українська нація з почину революційної ОУН вилонила свою політичну збройну силу — Українську Повстанську Армію (УПА), яка разом з ОУН, визвольно-самостійницьким підпіллям створила Українську Головну Визвольну Раду — УГВР, під керівництвом якої розгорнулась війна проти німецьких загарбників і московсько - большевицьких орд. До 1953 року, вже після капітуляції Німеччини, боролася УПА з московсько-большевицькими окупантами, що виступали в союзі з комуністичною Польщею і Чехо-Словаччиною, і хоч у нерівному змаганні Москва вибила з рук УПА зброю, наша нація продовжує і все більше підсилює свою боротьбу в змінених формах.

Поглиблення і посилення революційно-визвольних дій

Після XX З'їзду КПСС, на якому проголошено тези про „литтяˮ націй т. зв. СССР, як „генеральну лінію" партії в дальшому „будівництві соціялізму", спротив серед поневолених Москвою народів зміцнів і поширився. Русифікаційна політика, з допомогою якої московський імперіялістичний уряд нищить їхні культурні, історичні й мовні окремішності, викликала виразний націоналістичний характер того опору-спротиву, передусім в Україні. Інтернаціональними гаслами комуністична партія і уряд прикривають обмосковлення України та інших поневолених країн, що має за мету їх національно-політичну загладу.

(Продовження буде).

Алла Косовська

СЕРЕЖКА

(5)

— Хвилиночку, я проведу вас! — відгукнувся Волт, передаючи Еммі келих із золотистим напоєм. Він витер пальці паперовою серветкою. Жінки потиснули одна одній руки.

Чекаючи на сходах на елевейтор, Волт сказав Катрусі по-українськи, ніжно потискаючи її пальці:

— Невже ж ми так і розлучимося, землячко? Зустрілися, щоб розійтися, можливо, назавжди? Чи вам не прикро від такої думки?

— Таке життя! — усміхнулась Катруся, але усмішка вийшла сумною.

— Але ж ми — господарі господарі своєї долі! — заперечив палко Волт. — Ось я, наприклад, не хочу, щоб ця наша зустріч була останньою. Візьміть мою візитівку, панно Катре, і пам'ятайте, що я завжди радий стати у пригоді своїй молоденькій землячці. — Він вийняв візитівку з нагрудної кишені піджака і вклав її в Катрусину руку.

Підійшов елевейтор. Катруся ввійшла в нього, обернулась, помахала рукавичкою.

„Оце і все, — думала, переходячи вулицею і борючися з бажанням оглянутись, щоб побачити ще раз Волта, — можливо він стоїть на бальконі і дивиться мені вслід, хоче, щоб я оглянулась, але я не зроблю цього".

І Катруся, не оглянувшись, завернула за ріг поперечної вулиці.

„Але що робити з сережкою? — питала себе дівчина, лягаючи до ліжка того самого вечора. Побігти завтра до Пінкуса, хай ще пошукає в оголошеннях? А може занести просто на поліцію? Вони дадуть мені розписку, а за рік, якщо власник не знайдеться, сережка стане моєю. За ті дванадцять тисяч долярів, що дає Пінкус, я зможу поновити лекції співу, скласти іспит в школу Джуліярд і стати професійною співачкою, артисткою.".

Згадала Катруся свого вчителя - італійця, який захоплювався тембром її ліричного сопрано. Але, коли помер батько, внаслідок нервової депресії, Катруся втратила голос, покинула над співом працювати, зневірилася в собі, в своїм таланті.

У розмові з Вольтом вона трохи прибільшила значення цих своїх співочих зайнять. Їй хотілося заімпонувати чоловікові бродвейської акторки, і вона несподівано повірила сама в те, що кар'єра співачки — це мета її життя. А може воно так і є? Ні до яких інших професій Катруся не мала нахилу. По закінченні коледжу, вона мала право викладати в школі, та професія вчительки її не вабила, а при теперішній розперізаності американської молоді просто лякала. Можливо, їй треба було учитися далі, здобути докторський титул, але, не маючи моральної підтримки, вона не зважувалась пускатися в довге плавання океаном науки. Очевидно, якби був живий батько, вона не задовольнилася б ролею клерка в одному з відділів Чейз Мангетен Банку. О, якби був живий батько! Він мріяв побачити її доктором мистецтв! Але Катруся не дуже вірила в свої сили і лише кар'єра співачки здавалося її можливою в разі, якби вона мала певні матеріяльні фонди, які дали б їй можливість поновити лекції співу в досвідчених педагогів. Може й справді ця сережка принесе їй цю можливість?

Помріявши так, Катруся повернулася на другий бік і заплющила повіки, стараючись заснути. Та це їй не вдалося. Несподівано в темряві з'явилися темнокарі очі і теплий, ласкавий голос прошелестів над вухом: „Дорога землячко!"

„Волт, Володимир" — радісно відгукнулася в серці, і забулися всі пляни, розрахунки, лишився тільки він, молодий, вродливий, ніжний... Пам'ять зберегла кожний його рух, погляд, усмішку. Стало сумно і легко водночас. Адже ж у неї є його візитівка, вона може зателефонувати і сказати... але що сказати? Що сказати цьому красуневі, цьому богатієві, цій пещеній людині, яка має за дружину відому бродвейську зірку? Що може йому сказати вона, бідна дівчина, непомітний гвинтик в американському суспільстві.

Очі Катрусі поволі заплющилися, і молодий, міцний сон м'якo прийняв її в свої обійми.

На другий день вертаючися з роботи, Катруся зайшла до старого ювеліра. Пінкус зустрів її, як завжди, привітно.

— Що скажете, чарівна дівчино, чи знайшли власницю сережки?

— На жаль, не знайшла, містер Пінкус. Емма Дорн загубила сережку, але іншу, хоча теж дорогу. І що мені тепер робити, порадьте. Заявити на поліцію?

— Цього б я вам не радив. Краще без посередників спитайте там, де її знайшли, чи не заявляв хтонебудь про пропажу...

— Значить піти до Редіо Сити Мюзік Голлу? Поговорити з директором? — Тут Катруся згадала і свою втрату — голубу сережку і дорікнула собі за те, що цілком забула про цей скромний подарунок колись коханої людини.

— Але будьте обережні, не дайте себе ошукати. Говоріть не з кимбудь, а тільки з директором. І не показуйте йому сережки, нехай він сам зв'яже вас з тим, хто загубив. Будьте мудрою, панночкою, як змій, а що ви добра, як голубка, я вже це знаю! — і старий усміхнувся, задоволений своїм компліментом.

Заклопотаний директор театру зустрів Катрусю з нетерплячою ввічливістю.

— Так ми маємо бюро знахідок, будь ласка, зверніться туди, — махнув рукою кудись праворуч і, не давши Катрусі розтулити рота для пояснення, зник за вишневим оксамитом порт'єри.

Молодий службовець, оцінивши належно Катрусину привабливу зовнішність, був дуже уважний, але не викликав у дівчини довір'я, і вона рішила запитати його лише про свою загублені сережку, не згадуючи про знайдену.

— Я загубила тут свою сережку, велику, голубу. Вона дешева, але це — дорога для мене пам'ять.

— О, я зараз принесу їх вам цілу купу! Жінки так часто гублять сережки, ми їх щодня збираємо десятками.

Молодик вийшов у сусідню кімнату і за хвилину повернувся з картонною скринькою, повною всіляких дрібниць: рукавичок, окулярів, папірників, шпильок, торби. Катруся мимоволі зраділа, побачивши, що не одна вона така необережна, що не тільки жінки, але й чоловіки гублять свої речі.

— Є ще скрині з парасолями, фотоапаратами, капелюхами, калошами і я вже не знаю з чим! — весело повідомив службовець, підсуваючи скриньку до Катрусі. І відразу дівчина побачила свою сережку, яка яскраво голубіла серед цілої купи різнокольорових посестер.

— Ось вона! радісно гукнула Катруся, звільняючи сережку від лапок, дротиків та гачечків і усміхаючись до неї, як до милої приятельки. — Ось бачите, це її пара, — додала вона, виймаючи з торбинки другу сережку. — Я така вдячна Вам, що ви знайшли і зберегли її...

Службовець галантно вклонився.

„Ну, ось, одна справа вже закінчена"! — думала Катруся, простуючи гамірними вулицями до станції підземки.

(Продовження буде)

В Акрон, одного дня зібрано 7,000 долярів на ФКУ

Акрон (О. Л.)—Вже довщий час представники Фонду Катедри Українознавства в Акрон, Огайо старалися пожвавити збіркову кампанію, щоб здобути фонди на завершення Гарвардського Центру Українських Студій. Голова Комітету ФКУ, М. Іваницький з представниками: С. Берегуля, п-і Іваницька, О. Курило та В. Галамай відвідували поодинокі родини, щоб переконати їх, що пожертва на ФКУ це допомога українській науці, а це рівняється допомозі нашому поневоленому народові.

Щоб спопуляризувати значення ФКУ в Акроні, Комітет ФКУ разом з Управою відділу УНС ч: 295 головою, М. Ковалем і секретарем С. Мотровичом рішили улаштувати бенкет, з якого чистий дохід призначили на українські студії в Гарварді.

Дня 23-го травня такий бенкет відбувся в залі української католицької церкви. На бенкет прибуло багато людей. Між присутніми ми бачили пароха укцеркви о. Т. Дурбака, наших лікарів, підприємців та робітників. Були тут старі та нові емігранти, вже тутешні уродженці, прийшла наша молодь як також 80-літні бабусі.

Голова Відділу УНС, М. Коваль точно в годині 4.30 відкрив бенкет, вітаючи всіх присутніх та попросив о. Т. Дурбака до переведення молитви. Наші пані, члени УНС, подали обід, за що їм належиться признання та щира подяка.

Короткі інформативні доповіді про велике значення та працю Гарвардського Центру Українських Студій виголосили Василь Лагошняк та Богдан Дейчаківський в українській мові, а студентка Орися Лагошняк в англійській мові. Про збіркову кампанію ФКУ в Акроні доповідала пані Іваницька. Бенкетом проводив Михайло Коваль.

Богдан Дейчаківський в своєму слові згадав, як проен цamoфі вибіє єігипох ФКУ протягом 10 років, яку проводили наші студенти на чолі з ентузіястами цієї справи мґр-ом С. Хемичем та Б. Тарнавським, як приступлено до створення першої Катедри Української Історії в Гарвардському Університеті. Про пляни створення ще 2-х катедр української мови і літератури та науково - дослідчого інституту. Прелеґент підкреслив, що найбільшою цінністю Гарвардського Центру Українських Студій під сучасну пору являються молоді люди-студенти. Зараз їх є біля 50, духово об'єднаних довкруги україніки. Ні один з них до сьогодні не знеохотився у своїх студіях. Навпаки, заінтересування україністикою збільшується і їхнє число росте. Виростають там нові молоді науковці-україністики. Для прикладу прелеґент згадав, що в ділянці історії України спеціялізується два докторанти, чотирьох докторських кандидатів. Великий гурт цікавиться українською мовою і літературою.

З черги, з короткою доповіддю в англійській мові, виступила студентка Орися Лагошняк з Клівленду. В своєму слові, вона підкреслила велике значення і потребу, під сьогоднішню пору, Українського Гарвардського Центру. Прелеґентка навела багато прикладів, як важко є сьогодні нашій студіюючій молоді переконати по університетах та коледжах професорів, що Україна це не Московія, бо для цього ми не маємо відповідних підручників, наукових видань, чи університецьких публікацій. Саме, завдання Гарвардського Центру Українських Студій буде цю програму виповнити і своїми науковими виданнями розвіяти темряву мрякобісся відносно українського народу, що глибоко закорінилося в американському й політичному світі. Орися Лагошняк згадала, що видавнича діяльність в Гарвардському Українському Центрі поступає вперед. Зараз вже є майже готові чергові чотири наукові книги до друку. Поборються всі фінансові трудноші і в скорому часі книги побачать світ. Майже готовий до друку являється український текст і його англійський переклад Іпацького Збірника (1200 сторінок), який є прецінним документом, що насвітлює питання Київської Руси. Прелеґентка підкреслила що самий факт існування в Гарварді Катедри Української Історії має колосальний вплив на американський науковий світ і відношення до українських проблем. На кінець своєї доповіді, вона закликала присутніх до жертвенности, щоб до кінця 1972-го р. зібрати 3 мільйони 800 тисяч долярів, де зараз одну катедру ми платимо 600 тисяч долярів, а по цьому реченці буде потрібно платити 1 мільйон. Отож наша спільнота заробляє на одній катедрі 400 тисяч долярів.

На закінчення доповідав, Василь Лагошняк. У своєму слові він зупинився більше на історичних даних нашої науки, наголошуючи що вже більше триста років, москалі, поляки та інші наші вороги фальшиво інформували західній світ про Україну. Ще за царату, Московія великі гент згадав, що зараз на чужині ряди українського наукового світу проріджуються і завданням Українського Гарварду є вирощувати молодих наших науковців, щоб українську науку вони могли продовжувати. Доповідач звернув увагу на дуже корисну річ з заснуванням Гарвардського Центру Українських Студій, а саме видавничу. Ми зараз маємо змогу задармо щороку видавати 20 томів наукових книжок чи підручників про Україну з фірмою Гарвардського Університету, із можливістю розповсюджуватися по всіх університетах, бібліотеках та наукових інституціях, як в Америці так і в усьому західньому світі. Щоб це все сталося-потрібно нам не жаліти грошей і завершити це розпочате важливе діло.

На закінчення свого слова Лагошняк прохав присутніх не чекати, а зараз деклярувати відповідну суму хто скільки в стані пожертвувати.

По цих трьох доповідях присутні ставили питання, на що прелеґенти давали вичерпні відповіді. Бенкет зближався до кінця,щоб закінчити його успішно М. Коваль, він провадив згаданим бенкетом, пожертвував тисячі золотих рублів платила різним західнім науковцям, письменникам та журналістам, які про Московію писали так як цього вимагали інтереси царської імперії. Тому то немає нічого дивного, що сьогодні майже ввесь науковий світ на заході є промосковський. Отож завдання нашої еміґрації є починати спростовувати це промосковське наставлення і це у великій мірі повинен робити Гарвардський Центр Українських Студій. Прелед-р Е. Мартинюк-1.700 дол. (попередньо вплатив 1.000 дол.), та Михайло Українець-1.000 дол., Петро Яцечко-200 дол., Відділ УНС ч. 255-150 дол. (чистий дохід з бенкету), по-100 дол. вплатили: М. Українець мол., В. від себе на ФКУ 100 дол. За прикладом М. Коваля пішли інші присутні, які зложили слідуючі суми: Знаний український підприємець Михайло Пішко - 1.500 дол., д-р В. Шкільник-1.000 дол. (попередньо вплатив 1.100 дол.) Білецький, В. Галамай, О. Курило, С. Берегуля, М. Малий, О. Микитин, М. Іваницук, М. Коваль, Н. Дросик, І. Голубка, С. Журовський, С. Іванчук, І. Куцик, Л. Олійник, С. Москалюк, П. Пацура, Осип Сабат, М. Савицький, по-50 дол. о. Т. Дурбак, Г. Фенканик, Д. Козак, М. Чупак, И. Бичковяк та 20 дол., п. Кінней — англієць власник бензинової стації.

Орися Лагошняк

30 абітурієнтів Школи Українознавства в Клівленді, Огайо

ІСПИТОВА КОМІСІЯ: Ярослава Піхурко; предсідник іспитової комісії інсп. Іван Бурда; директор Школи Олена Дуб; опікун кляси Василь Іванчук; Ярослава Барнич. АБІТУРІЄНТИ: Роман Цегельський, Роман Миронович, Люба Ільчишин, Христина Гавур, Арета Гіщинська, Роксоляна Павлишин, Оксана Пукач, Дарія Павник, Орест Стецик, Аскольд Козбур, Андрій Павлишин, Григорій Магоцький, Ольга Андрієвська, Дарія Єзерська, Дарія Хомик, Тереса Баляш, Дарія Калушка, Дарія Тимош, Михайло Кулик, Лев Кулик, Михайло Любінецький, Юрій Вишрський, Роман Гаврилко, Марія Кліщук, Дарія Мудрак, Адріяна Теліпевська, Лариса Пащин, Адріянна Тим'як, Роман Ліщинецький, Стефан Полянський.

НАШИМ ДІТЯМ І МОЛОДІ

Найцінніший скарб кожного народу — його діти й молодь. А особливо народу поневоленого, який змагається за своє майбутнє державне буття.

В умовах української діяспори виявляємо турботу за наше молоде покоління: розбудували хоч і невистачальну, але все ж немалу мережу рідних шкіл, ряд літніх осель - таборів для дітей і молоді Пласту, СУМ-у, МУН, ОДУМ-у, маємо молодечі хори, капелі, наша молодь маніфестує проти терору окупанта в Україні, створила свої активні студентські товариства. Але при цих усіх незаперечних успіхах є і тривожна познака — малі тиражі і малий збут нашої дитячої книжки, навіть у випадку, коли книжки визнані нашими шкільними лектурами.

Коли і в такій ситуації Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді, ОПЛДМ, кожного року випускає нові видання для наших дітей, то це один з великих наших позитивів, але він дуже половинчастий, бо видання роками залежуються в магазині, а наші рідні школи, жіночі і молодечі та інші товариства не часто виявляють реальне зацікавлення ними і їх належним поширенням між дітьми та батьками.

Видавничу ситуацію ОПЛДМ ім. Л. Глібова рятують передусім наші найсвідоміші громадяни - жертводавці на Видавничий Фонд нашим дітям і молоді. Без цих пожертв уся видавнича праця ОПЛДМ була б неможлива і давно припинилася б. І оцим жертводавцям належить особливо велике признання й подяка, бо вони — будівничі Української Справи від основ, від фундаменту.

Викази пожертв поміщує ОПЛДМ у своїм бюлетені та в пресі а жертводавці суми від 250 дол. угору будуть поміщені в книжкових виданнях ОПЛДМ, з фотопортретом і біографічними даними.

У нашому виказі в 25-ліття створення ОПЛДМ маємо поважнішу позицію, як суму 400 дол. давніше, а тепер 250 дол., зложену відомим у Торонті громадським діячем д-ром Степаном Булаком; зчерги пожертва п-і Юстини Сироїд з Еспанолі, Онт., активної діячки в УНО і ОУК — в сумі 250 дол., інж. Василь Вацик з Торонто до попередньої суми пожертв 225 дол. долучив оце 25 дол. в річницю смерти брата Захара на нев'янучий вінок, Кредит. Спілка „Самопоміч" в Чикаґо — 200 дол., п. Тещук Тихон з Філядельфії із вдячністю за видання ОПЛДМ, на яких вчилися рідної мови і виховувались його внуки — 100 дол., п. Іван Мазуренко, активний у громадському житті Торонто — 100 дол., п. Пілецький Дмитро — збірна пожертва замість квітів на могилу бл. п. пласт сеньйора Саєвича в Чикаґо — 100 дол., Рідна Школа ім. М. Грушевського в Торонто — 50 дол., Рідна Школа Пассейк - Кліфтон, ЗСА — 43 дол., Петрик Ярослав, Пассейк — дохід із Свята Героїв заходами СУМ і Пласту — 76 дол., Пласт Станиця, Трентон, Н, Дж. — 50 дол., Рідна Школа ім. Т. Шевченка в Торонто-Етобіко, збірка дітей на фонд „Серце й книжка" — 20.43 дол., Батьк. Комітет Р. Школи, Етобіко замість квітів на могилу бл. п. П. Прибітківського 15 дол., п-во Ф. і А. Наконечні як різдвяний дар. Торонто — 25 дол., Волод. і Наталки Грицини замість квітів на могилу бл. п. Зенона Пищука 25 дол., А. Завальницький, Тендер Бей, Онт. — 20 дол., п. Дребич Мих., Бронкс, Н. Й. на фонд „Серце й книжка" — 15 дол., Рідна Школа при церкві св. Юрія, Сарнія, Онт. 20 дол., п. Бордун Василь, Судбури, Онт. 25 дол., Укр. Кредит. Спілка в Судбури, чергова пожертва 15 дол., Комітет Українок Канади, Гамілтон, Онт. 60 дол., п-во Білоуси І. і С. з Дітройту, замість квітів на могилу бл. п. д-ра Василя Білецького, 10 дол., Об'єднання Українських Педагогів, Монтреаль з „Дитячої Ялинки" 25 дол., п-во Ф. Гурини, Пассейк, Н. Дж., з минокпо синові бл. п. Ореспоминок по синові бл. п. Орестові, 25 дол.

Усім Вшан. Жертводавцям на будову Української Справи від основ — на Видавничий Фонд нашим дітям і молоді — глибока подяка від сучасного й майбутніх поколінь українських дітей і батьків - матерів!

За ОПЛДМ

Р. Г. Березовський, касир

Виставка картин Юрія Соловія в Мюнхені

З кінцем липня ц. р. починається виставка тридцятьтрьох ґваш нашого аванґардного маляря-експресіоніста в галереї Ґюнтер Франке в Мюнхені. Ця галерія має репутацію однієї з найкращих в Европі. Ґюнтер Франке перший лянсував молодих тоді німецьких модерністів, як Клє, Кірхнер, Кандінски, Бекман і ін., аналогічно як в Парижі Канвейлер популяризував Пікассо, Брака, Матісса й інших тепер уже світової слави малярів паризької школи. Того рода ідейно - мотивова н і торговці картин дуже рідкі на мистецькому ринку, їхня заслуга в тому, що вони зуміли створити клімат для кращого розвитку аванґардного мистецтва.

Ґваші Соловія — це еволюціне продовження теми виставки „Тисяча голів", що відбулася в грудні 1970 р. в Українському Інституті Америки в Ню Йорку.

Л. Г.

Появилося 24-сторінкове вакаційне число „Веселки"

Джерзі Сити, Н. Дж.—У В-ві „Свободи" появилося багатокольорове подвійне-літнє, за липень-серпень, число журналу для дітей „Веселка", з барвистим малюнком мистця Б. Божемського на обкладинці на тему „Будують шатро". Число розпочинається віршем Р. Завадовича „Липень" і його ж „Як я буду новаком". Діти матимуть що читати, бо подвійне число журналу дає великий вибір: оповідання Р. Завадовича „Як постала „Лісова пісня", твори на продовження Ю. Тиса „Писанка", Ол. Олеся-„Микита Кожум'яка", оповідання-казка „Зайчик-побігайчик" О. Білоусенка, з природознавства-О. Залеського „Комарі", „Джмеликів нічліг", у „Кутику юних авторів" оповідання „У нічній темряві" Катрусі Ткач з Австралії. Лесі Українці присвятила поезію Ганна Черінь, про пригоди українського хлопчика на „Коні Айленд" у Ню Йорку розповів Л. Полтава, про „Метелика" К. Перелісна, про „Серпень" Р. Завадович про „Журавлика"-Г. Чорнобицька. В інформації „З дитячого життя" поміщено листи від дітей-читачів, світлини з вистав опери „Лис Микита" і оперети „Лісова Царівна", репродуковано листа 5-річного читача „Веселки" Юрка Ткаченка з Ніяґара Фоллс у Канаді та ін. В числі є 12 фотодокументів та понад 20 ілюстрацій, між ними й дуже вдала-12-річного Юрка Куха з Джерзі Сити під назвою „Качечка". Ілюстрували „Веселку": ЕКО, Ю. Козак, М. Михалевич, П. Холодний мол. П. Андрусів, Б. Божемський, Ніна Мриц-Мудрик.

„ДЕ КУПИТИ?"

„Колись у магазинах Київського культторгу, в столичних універмагах було вдосталь мандолін, гітар, балалайок... А зараз їх не розшукаєш, як то кажуть, вдень і з вогнем", писав читач у „Культурі і Житті" в червні ц. р. Голова Управління музичної промисловости УССР Т. Туганов повідомив, що в Україні „Ізяславська фабрика випускає 15 тисяч гітар на рік", а буде випускати 35 000, і що в Ужгороді „за п'ятирічним пляном", мають збудувати фабрику музичних інструментів, яка випускатиме річно 10 тисяч піяніно і 150 тис. щипкових інструментів на рік.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВП. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА, Ч. 17.

І. Майка, Балтимор	$ 20.00	І. Іванк, Елизабет	2.00
Збірка на поминках, св. п. М. Прокопова	16.00	О. Запорожець, Бронкс	2.00
Центральний Комітет Українських Американських Організацій, Маямі	15.00	О. Зарічний, Сиракюз	2.00
Гурток „Книголюбів", Бронкс	10.00	Я. Ликтей, Ютика	2.00
А. Масний, Амгерстбург	10.00	В. Матичак, Чикаґо	2.00
М. Сроковська, Ню Йорк	8.00	В. Мелько, Філядельфія	2.00
О. Войчук, Даймонд Пойнт	7.00	М. Мельникович, Лонґ Айленд Сити	2.00
А. Герман, Мейвуд	7.00	І. Мокринський, Ірвінґтон	2.00
Н. Л. Хойнацька, Гарвей	7.00	С. Олесницька, Нюарк	2.00
Я. Кравчук, Парма	6.00	І. Островка, Юніон	2.00
І. Панчак, Ірвінґтон	5.70	В. Савка, Гетфілд	2.00
С. Ковальчук, Маямі	5.00	Т. Тилявський, Рочестер	2.00
Е. Семко, Дургем	4.00	П. Федус, Лексінґтон	2.00
М. Тарчанин, Карлісле	4.00	П. Хомицький, Чикаґо	2.00
Д-р Я. Яримович, Філядельфія	3.00	С. Тур, Асторія	1.20
Є. Вереза, Ню Гейвен	2.75	С. Дєдів, Монтреаль	1.00
К. Островська, Ошава	2.20	І. Додик, Ст. Кетринс	1.00
І. Валанецький, Френклін Парк	2.00	Н. Дуда, Ст. Кетринс	1.00
М. Дербуш, Міннеаполіс	2.00	П. Дяків, Ст. Кетринс	1.00
М. Дідик, Олд Форд	2.00	Т. Калитовський, Дітройт	1.00
		В. Любка, Монтреаль	1.00
		І. Молодич, Маратон	1.00
		В. Протасик, Монтреаль	1.00
		Т. Чикало, Кінґстон	1.00
		Е. Ясеньовський, Джерзі Сити	1.00
		Т. Грей, Торонто	0.20

Поховали Друга

Дня 28 травня 1971 року несподівано помер від удару серця в Клівленді, Огайо, активний член Спілки Української Молоді, кол. голова Осередку СУМА на Пармі с. п. Василь Кліщук.

Сл. п. Друг Василь Кліщук

Смерть активного суспільно-громадського діяча, особливо на відтинку виховання української молоді, члена революційної ОУН, невідхалуваного працівника СУМА дуже засмутила чисельну українську громаду Парми і Клівленду. Цей щирий смуток поширився на всю нашу Спілку, що втратила в особі Покійного відданого працівника, який ввесь свій час присвячував сумівській молоді.

Похорон св. пам. Василя Кліщука відбувся в понеділок 31 травня. В похороні взяли участь, крім Родини, багато громадян і зорганізована молодь СУМА. Понад 500 авт супроваджало Покійного в останню дорогу. Над гробом промовляли: проф. С. Галамай від ОУРФронту, Ананій Никончук від ГУ СУМА та Головного Уряду УНПомочі, Оля Джуман від родини покійного Василя, п. Тарас Бурий від організацій стейту Огайо та голова Батьківського Комітету на Пармі.

Після похорону в залі УК-Церкви на Пармі відбулись поминки, якими проводив Голова 3-го Відділу ООЧСУ п. Мирослав Пейтнишн. Головне слово з висловами співчуття родині виголосив Іван Вовчук.

Покійний В.Кліщук народився 8-го серпня 1920 р. в с. Космерик, Бучацького повіту в Україні. В смутку залишив дружину Галину та двоє дітей — Оксану і Марусю.

Ш. М.

В АРАБСЬКОМУ СВІТІ ЗАКОЛОТ з приводу двох останніх подій: невдачної спроби військового перевороту в Марокко, що її підтримувала Лібія, і нової енергійної акції державного війська в Йорданії проти так званих „федеїв", себто арабських партизанів. Президент Тунізії і Альжиру заявили марокканському королеві Гассанові II свою підтримку, але марокканські вояки оточують амбасаду Лібії в Рабаті і тримають всіх її членів під домашнім арештом, вилучивши їм телефони. Лібія зірвала дипломатичні взаємини з Марокко, передавши оборону своїх інтересів Єгиптові. Король Гассан прийняв спеціяльного висланника єгипетського президента Анвара Садата, Гассана Сабрі ель-Холі, але щойно в два дні після його приїзду. Водночас Анвар Садад передав йорданському королеві Гуссейнові, щоб той відклав свою заповіджену візиту в Каїро. Роз'єднання між арабами більше, як будь-коли.

РАДА БЕЗПЕКИ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ ВІДБУЛА в минулий понеділок своє засідання на вимогу африканського Сенеґалю. Його міністер закордонних справ Карім Гає, який прилетів на те засідання, вимагав „успішного покарання" Портуґалії, закинувши їй постійні ворожі дії, ведені з сусідньої із Сенґалем Ґвінеї яка фактично є портуґальською колонією. Портуґальські вояки, мовляв, замінували прикордонну смугу і спричинили цим смерть багатьох сенеґальців.

ДО ЗАХІДНЬОЇ НІМЕЧЧИНИ ПРИХАЛИ чотири конгресмени з обох партій задля вивчення тамошньої поштової системи й обслуги. Між ними є також голова республіканської меншости в Палаті репрезентантів, Віллям Форд з Мишиґену. Вони відбули довгу нараду з західньо-німецьким міністром пошти Георґом Лебером.

Ділимося болючою вісткою з Приятелями, що 16-го липня 1971 р. в Лейквуді, Н.Дж. відійшла у Вічність на 76-му році життя
МОЯ НАЙДОРОЖЧА ДРУЖИНА

Євдонія Миколаївна ЛАЗОВСЬКА

В смутку залишені:
СЕРГІЙ — чоловік з родинами
та друзі МАСАЛИТИНИ

В першу річницю трагічної смерти нашої Дорогої Подруги
св. п. ст. пл. МОТРІ ГРУШКЕВИЧ-БІГУН
замість квітів на могилу складаємо 10.00 дол. на фонд „Церква в потребі".
Маруся і Ігор ФЕДЬКІВ, Клівленд, Огайо.

ТИЖДЕНЬ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ ВІДЗНАЧЕНО...

(Закінчення з 1-ої стор.)

ня Тижня Поневолених Націй біля Статуї Свободи. Маніфестацію, як попередніх років, влаштувала організація Американців за Визволення Поневолених Націй з участю Спілки Визволення України. Головним промовцем на цій маніфестації був д-р МекЕнтаєр, видатний євангелицький провідник відомий із влаштовуваних ним антикомуністичних маніфестацій у Вашингтоні. Екзекутиву УВПН очолює український д-р Валентина Калиник. Участь у маніфестації заповідала делегація СВУ з Канади під проводом І. Гладуна. Фрагменти маніфестації біля Статуї Свободи були показані на телевізії з відповідними прихильними коментарями.

Т-ВО „КІВАНІС" І УКРАЇНСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ В БОФФАЛО ВІДЗНАЧИЛИ ТИЖДЕНЬ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ

Боффало, Н. Йорк. — На відзначення Тижня Поневолених Націй цього року тут склалися такі імпрези: спеціяльне зібрання з обідом в американському товаристві „Ківаніс", виступ українського промовця на місцевому радіо і знаній телевізійній програмі „Контакт" на каналі 4, та підписанням Проклямації з нагоди Тижня Поневолених Націй Франком Седітою, посадником міста.

Програму зорганізувало т-во „Ківаніс" при співучасті Повітового Горожанського Комітету Поневолених Націй з Ірі, яка відбулася в середу, 14-го липня 1971 в приміщенні „Ківаніс". У святі взяло участь 16 українських представників від таких українських організацій, як УККА, Організацій Українського Визвольного Фронту (ООЧСУ й СУМА), Союзу Українок та місцевої Української Студентської Громади. Головним промовцем на святі був д-р Володимир Душник, редактор „Українського Квартальника" з Ню Йорку. Він теж був гостем на спеціяльній телевізійній програмі та на двох телевізійних і радієвих гарнізних стаціях. Його виступ був зааранжований п. Атанасом Кобриним, що є референтом спеціяльного комітету для поборювання наркоманії при Т-ві „Ківаніс", та адв. Андрієм Дякуном, містоголовою Відділу УККА в Боффало. Адв. Дякун, як підполковник в Американській Армії, був викликаний на спеціяльний семінар до Вашінгтону в часі відзначування Тижня Поневолених Націй. Офіційну частину свята відкрив Дж. Босман, голова Т-ва „Ківаніс", та передав ведення програми п. Кобриневі, який представив д-ра Душника. Промовець говорив про „Поневолені нації: Наші невизнані союзники в боротьбі проти комунізму". Він зупинився довше над положенням поневолених країн, підкреслюючи насильну русифікацію неросійських народів та загальне гноблення всіх поневолених націй. Він зазначив, що видання американцями литовського політичного втікача, моряка Сімаса Кудірки, совєтським агентам ніяк не допомогло справі поневолених націй. Д-р Душник гостро критикував прем'єра Канади П'єра Трюдо за його твердження після відвідин в СССР, що він там не знайшов жадних доказів переслідування, та за порівняння боротьби українського народу за самовизначення і самостійність з діяльністю французької терористичної організації Квебеку. Промовець закликав до моральної та політичної підтримки поневолених народів, які є союзниками Америки проти комунізму та російського імперіялізму. При кінці програми п. Володимир Чопик вручив д-ві Душникові „Пропам'ятну Медаль Поневолених народів", видану іменем Президента Айзенгавера. Всч. о. М. Павлишин, парох української православної парохії, провів молитву перед відкриттям програми.

Перед виступом в Т-ві „Ківаніс", д-р Душник виступив в одногодинній програмі „Контакт" на кан. 4, як гість Джона А. Корбета, модератора. Попереднього дня на цій одногодинній програмі був канадійський журналіст П. Вертінгтон, знаний зі своїх писань про В. Чорновола, В. Мороза, С. Караванського й других репресованих українських інтелектуалів. У своїм інтерв'ю д-р Душник заторкнув ряд проблем, як: поневолені нації, відкликання американських військ з Европи, зменшення сили НАТО, совєтська пенетрація на водах Середземного моря, американська політика відносно комуністичного Китаю; совєтська політика в Европі та Близькому Сході, і т. п. Під час інтерв'ю д-р Душник одержав понад 15 телефонів з-поза студіо, із запитами або коментарями відносно його заяв, на які він дав негайні відповіді.

За посередництвом В. Чопика, д-р Душник дав також два інтерв'ю для газетних, телевізійних та радієвих стацій (канал 2 і 7), в яких він порушив справу поневолених націй та переслідування в Україні й других краях за залізною заслоною.

В середу по полудні д-р Душник, в товаристві п. Кобрина, зложив куртуазійну візиту Ф. Седіті, посадникові міста, якого він пізнав в Ню Йорку ще в 1959 році. Посадник Седіта сказав, що він все підтримував поневолені нації, та що цього року він видасть спеціяльну проклямацію на другий тиждень.

Атанас Кобрин, що кілька тижнів тому одержав степень магістра з ділянки наркотиків на Ніягарському Університеті, є головою Окружного Комітету Відділів УНС в Боффало.

„ГОЛОС АМЕРИКИ" ІНФОРМУЄ ПРО ТИЖДЕНЬ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ

Український нарід на Батьківщині довідався про цьогорічне відзначування Тижня Поневолених Націй із повідомлення Українського Відділу „Голосу Америки" у вечірній (за київським часом) програмі минулої суботи, 17-го липня, отже напередодні Тижня. Подавши коротку інформацію про відзначування Тижня Поневолених Націй в Америці, в програмі „Голосу Америки" передано повний текст Проклямації президента Ніксона, що нею проголошено третій тиждень липня Тижнем Поневолених Націй. В рямках тієї самої програми передано інтерв'ю Вол. Сохана з екзекутивним директором Президії Світового Конгресу Вільних Українців д-ром М. Сосновським (гл. окрема вістка в цьому числі „Свободи"), переплітаючи обидва повідомлення піснею „Гей, закувала та сива зозуля..." у виконанні Капелі Бандуристів.

РЕАКЦІЯ МОСКВИ

На широке відзначування в Америці проголошеного президентом Ніксоном Тижня Поневолених Націй зареагувала Москва у своїй англомовній радіопередачі для Північної Америки в понеділок, 19-го липня, о год. 9:30 вечора східного літнього часу. Тиждень Поневолених Націй в Америці Москва називає „гіпокризією", встановлено за урядування президента Айзенгавера для замаскування расових несправедливостей в Америці та американського імперіялізму у В'єтнамі". Московське радіо потішило своїх слухачів, що хоча президента ЗСА кожного року проголошує цей Тиждень, то з кожним роком менше американців його відзначають. Московський коментар на тему цього Тижня закінчено, очевидно для демонстрації, українською піснею у виконанні Дмитра Гнатюка.

На Самбірщині встановлять пам'ятник гетьманові Сагайдачному

Київ. — Наступного року сповнится 350-річчя з дня смерти одного з видатних гетьманів України, політичного і військового провідника козацтва гетьмана Петра Конашевича - Сагайдачного. Жителі села Кульчиці, Самбірського району Львівської області, минулого року відзначили 400-річчя з дня народження уродженця того села гетьмана П. Сагайдачного і вирішили вшанувати його пам'ять скульптурним зображенням. Скульптор Петро Кулик у Львові вже зладив проєкт пам'ятника, що сягатиме височини 7 метрів. Монумент у центрі Кульчиць буде споруджений з білого збаразького каменю. Пам'ятник могли б відкрити цього року, коли припадає 350-ліття переможної битви козаків проти турецьких напасників під Хотином, але ще зібрано замало фондів. Частково з допомогою фінансового характеру прийшло тепер Українське Товариство охорони історичних пам'яток і культури, Відділ Львівської області. Пам'ятник являє собою високу кам'яну стіну з написом та меншу, на якій зображена фортеця з козацьких часів, а над ними — погруддя гетьмана Петра Конашевича - Сагайдачного, з бородою, в невиразної форми шапці, з гетьманською булавою в руці. Під стилізованою фортецею на газетній фотознімці в „Літературній Україні" з 25 червня видно дві сумні постаті жінок в українській ноші, які плачуть під стіною фортеці. Автор проєкту, скульптор із Львова Петро Кулик, відмовився від гонорару.

У Судані владу захопили комуністи

Каїро. — До столиці Єгипту наспіла в минулий понеділок 19 липня вістка, що в сусідуючому із ним на півдні Судані стався безкровний військовий переворот, причому лідером збунтованих частин війська був майор Гашем аль-Атта, якого диктаторський президент Судану з офіційним титулом голови Революційної Командної Ради, ген. Гаафар аль-Німейрі, викинув був недавно з тієї Ради разом з двома іншими її членами, як комуністів. Ген. Гаафар аль-Німейрі теж прийшов був до влади рік тому у військовому перевороті, що його перевів проти президента Ізмаїля ель-Ажарі. Хоча аль-Німейрі закинув аль-Атті комунізм — сам він перевів був націоналізацію банків, преси і всіх більших корпорацій, завів державну цензуру та втримував тісні взаємини з Москвою і Пейпінгом. Але він закинув був майорові аль-Атті „зраду" і передачу державних тайн „іншій державі". Новий правитель Судану заповів заведення „правдивої революції" наставленої проти „всіх імперіялістів і реакціонерів". Відсунений від влади голова Судану заповів був приступлення Судану до федерації Єгипту, Лібії і Сирії. Не відомо, як поведуться нові правителі. Війська, які під проводом майора Атти і його однодумців зайняли Хартум, буцім-то не стрінули ніякого спротиву. Покищо нема подробиць того нового перевороту і Державний Департамент не потвердив тієї вістки. Судан є великою африканською країною з територією 967.500 кв. миль та з населенням близько 16 мільйонів. За 15 років своєї повної державної незалежности Судан мав оце вже четвертий переворот.

Комуністичний кандидат потерпів поразку в Чіле

Сантіяго. — У великому чілійському місті Вальпараїсо відбулися в понеділок вибори на звільнене через смерть одного конгресмена місце в Конгресі. Те місце дуже важливе, і змагання за нього у виборах мало велике значення для всієї країни. У вислідї виборів у Вальпараїсо, де живе одна десята всіх управнених до голосування в Чіле, комуністично-соціялістичний кандидат потерпів поразку, а вибори виграв кандидат блоку Християнсько - Демократичної та інших партій, які вперше спільно виступили у виборах, відколи до влади 8 місяців тому прийшов президент-марксист д-р Алленде. Федеральним депутатом до Конгресу вийшов чималою більшістю голосів 62-річний д-р Оскар Марін, кандидатуру якого підтримали Християнсько - Демократична партія, Національна партія і Радикально - Демократична партія. Д-р Оскар Марін, антикомуніст, переміг 30-літнього кандидата комуністично - соціялістичного урядового блоку Гернана дель Канто. За Канто голосували, як представника „Уряду народної єдности", комуністи, соціялісти, частина радикалів і члени партії Християнських Соціялістів. Для лівого уряду президента д-ра Алленде це був перший важливий удар і перші програ у виборах, відколи він прийшов до влади — також шляхом виборів.

В ЗСА створено ще одну партію

„Партія миру" — таку назву дістала нова політична партія в ЗСА, до якої ввійшли американці, котрі наскрізь переконались, що обидві провідні політичні партії країни, Республіканська і Демократична, не відповідають їх потребам". Так знайомила совєтська преса з 7-8 липня 1971 р. своїх читачів з „ще одною подією в ЗСА". Новостворена „Партія миру" виникла на установчому з'їзді в Альбукерку, стейт Ню Мексіко. На з'їзді було 250 делегатів від 25 стейтів, що на населення тих стейтів і до нині не знає про існування такої партії.

Найдивовижніше в совєтському повідомленні з „Радянської України" 7-го липня є те, що „Партія Миру заявила про свій намір виставити свого кандидата на виборах президента ЗСА в 1972 році". У „програмі" тієї партії є виведення, і то негайне, американських військ з південно-східньої Азії, вихід ЗСА „з усіх воєнних блоків", „припинення гонки озброєнь у ЗСА" тощо, все те, що й у програмі

Знайшли скарби скитської могили в Україні

Київ.—Над берегом Дніпра у Дніпропетровській області, в могилі „Товстій", що науковці знайшли скарби, що пролежали в українській землі майже 25 століть-поховання скитських володарів. У могилі знайдено, писала „Радянська Україна" з 2 липня, „близько тисячі предметів домашнього вжитку, царських розкошів, військового, кінського і похоронного спорядження" (Київська газета подала з російської мови „скіфська" хоча треба писати „скитська", від „скити"). Для обслідження знахідок поблизу міста Орджонікідзе створено „урядову комісію", приїздив туди з Києва заступник голови так зв. Ради міністрів УССР П. Тронько та „науковці з Москви і Ленінграду". „Радянська Україна" подавала, що знахідка „поповнила світову колекцію шедеврів стародавнього мистецтва". Між знайденими золотими речами біля скитської королівни з забитими слугами й кіньми задля похоронного ритуалу, браслети золоті намиста, чаші, браслети тощо, на деяких надзвичайно збереглися тонкі малюнки левів, птахів-грифів та ін.

Центральна частинна „Товстої" могили була давно пограбована, але експедиція Інституту історії і археології АН УССР знайшла інший, бічний вхід, який і привів до надзвичайного відкриття.

Закінчення 8-ої Пластової Лісової Школи

В суботу, дня 10-го липня, на майдані серед лісу, остання збірка Лісової Школи-Закарпатська Січ.

Учасники в чотирокутнику лав слухають останній наказ та прощальне слово Коменданта, (пл. сен. Андрія Миця) які читає писар-інструктор.

В наказі: признання всім таборовикам за їхню пластову поставу, подяка проводові, інструкторам за співпрацю у підготові і веденні табору, а особливо за їхню пластову поставу „яка підказала Вам віддати два тижні свого часу, без жадної нагороди, для ідеї Пласту, для ідеї вишколення нових провідницьких кадрів для пластової організації".

А на прощання-таборові, Комендант сказав:

„Все і скрізь, у своїй праці пам'ятайте, що пластові табори це не ціль сама собою, а засіб для сповнення великого завдання виховати молоду, характерну, українську людину. Розпалюйте великий вогонь пластової дружби на славу Богові, добро Пластові й вірність нашому українському Народові".

Першунами Лісової Школи стали: пл. розв. Михайло Ганч, ст. пл. Орест Ліщинецький, пл. скоб. Адріян Цьолко, ст. пл. Андрій Филипович. Вони одержали пластові відзначення і їхні імена будуть додані до таблиці першунів, щоб і дев'ята Лісова Школа могла співати на другий рік: „Нам не страшная праця важкая, Сміло у лави ставаймо".

ст. пл. скоб Ю. І. Павличко
ЛЧ

Пластуни відвідали молодечі оселі

Ню Йорк. — В середу 14-го липня ц. р., табір пластунок „Акорди Карпат" під проводом Командантки пл. сен. Ніни Самокіш та група юнаків під проводом бунчужного ст. пл. Анатоля Кардашинця з табору „У Карпатах серед лісу на горбочку", в числі 117 вирушили двома автобусами і кількома автами — на відвідини таборів інших українських осель. Спершу відвідали табір СУМА в Елленвіл, де їх вітали та гостили табори сумівців під проводом коменданта п. Петрика. Пластуни склали у стіп пам'ятника Героям китицю квітів з своєї оселі „Вовча Тропа" в Іст Четтем. Далі заїхали на „Союзівку", де вітав їх директор В. Квас. Спеціяльно для гостей - пластунів виступала танкова група під проводом братів Строцьких. В заміну за це пластуни заспівали ім кілька пісень. Із „Союзівки" пластуни поїхали до Оселі ОДУМ-му в Аккорді, Н. И. Тут незвичайно привітно зустріли їх одумівці, на чолі з комендантом п. Філимончук та п. Матулою. Після підвечірка пластуни вирішили залишитись до спільної молитви та зняття прапорів. Пластуни та одумівці відспівали при цьому свої гимни. Пізно ввечері повернулися пластуни на свою „Вовчу Тропу" повні вражень із цієї цікавої та корисної мандрівки.

1 000 ДОЛ. НА УНРАДУ

Едмонтон. — Українці Едмонтону зібрали 1.000 долярів на потреби Української Національної Ради. Збірку провадив місцевий Комітет сприяння УНРаді, вона тривала від грудня 1970 р. до травня ц. р. Гроші переслано Представництву Виконного органу УНРади на Канаду.

УКРАЇНСЬКА ПІСНЯ В ЛЕЙКЛЕНД КОЛЕДЖІ

В рямцях Тижня мистецтва відбувся перед кінцем шкільного року в цім коледжі концерт, на якому українська програма захопила публіку. Надя Воляник, учителька французької мови та співу, абсольвентка фортепіянової Студії С. Яремкевич, відспівала з відчуттям та технікою, три романси Якима Вечера, при акомпаніяменті проф. Юрія Яремкевича. Пісні були співані українською мовою, з рефренами повтореними мовою англійською. Рефрени сприймано ентузіястично.

Проф. Юрій Григорій

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АНДРІЙ БРОВЧУК, довголітній член Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 441 в Тандер Бей, Онт., Канада, помер 9 квітня 1971 р. на 71-му році життя. Покійний народився 17 квітня 1899 р. в с. Толсте, пов. Залізце в Україні, а членом УНСоюзу став в 1948 році. Залишив у смутку дружину Марію, сина Стефана, три внуки і брата в Україні. Похорон відбувся 14 квітня 1971 р. на цвинтарі Ріверсайд в Тандер Бей, Онт., Канада.

Вічна Йому Пам'ять!

Д. Заневич, секр.

АДАМ МАЛИНОВСЬКИЙ, довголітній член Т-ва Запорозька Січ, Відділ 59 в Бриджпорт, Конн., помер 22 травня 1971 р. на 46-му році життя. Покійний народився в 1925 р. в с. Ковалевичі, Житомирської області в Україні, і став членом УНСоюзу в 1957 р. Залишив у смутку дружину Анну і шестеро дітей. Похований на цвинтарі св. Михаїла в Стратфорд, Конн.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Галькевич, секр.

АННА ЗІНЯК, довголітня членка Т-ва Запорізька Січ, Відд. 59 в Бриджпорт, Конн., померла 28 травня 1971 р. на 78-му році життя. Покійна народилася 1893 р. в с. Вільнія Мазовецька, пов. Рава Руська в Україні, а в члени УНСоюзу вступила в 1942 р. Залишила у смутку двох синів, дві невістки, дві доньки, двох зятів, вісім внуків і чотири правнуки. Похоронена на цвинтарі Lakeview в Bridgeport, Conn.

Вічна Їй Пам'ять!

МАРІЯ БАЗАР, довголітня членка Сестриц. св. Марії, Відд. 112 в Парма, Огайо, померла 17 червня 1971 р. на 77-му році життя. Покійна народилася 15 грудня 1898 р. в Україні, а членкою УНСоюзу стала в 1929 році. Залишила у смутку Сестричку Стеллу та синів Рассела, Івана і Гаррі Міланіч. Похорон відбувся на католицькому цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Парма, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!

Марія Капраль, секр.

ГАЛИНА ЯЦІВ, довголітня членка 50 Відділу в Лорейн, Огайо, померла 21-го червня 1971 р. на 80-му році життя. Покійна народилася 1891 р. в с. Дверник, пов. Лісно в Україні, і стала членкою УНСоюзу в 1920 р. Залишила у смутку мужа Петра, синів Петра, Василя, Івана, Михайла, Миколу і Павла, дочок Марію, Розалію, Галину і Долорес, 22-ох внуків і 16 правнуків. Похорон відбувся 23 червня 1971 р. на цвинтарі Memorial Ridge Park в Lorain, Ohio.

Вічна Їй Пам'ять!

В. Кичун, секр.

ВАСИЛЬ КОСИК ст., довголітній член Т-ва Запорозька Січ, Відд. 21 в Johnson City/Binghamton, N.Y., помер 1 липня 1971 р. на 74-му році життя. Покійний народився 1896 р. в Західній Україні, а членом УНСоюзу став 1934 року. Залишив у смутку дружину, 3 синів і 2 доньки. Похорон відбувся 3 липня 1971 р. на українськім цвинтарі св. Івана в Johnson City, N.Y.

Вічна Йому Пам'ять

Віталій В. Галич, секр.

ВОЛОДИМИР ОСІДАЧ, довголітній член Б-тва св. Івана Хрестителя, Відд. 292, в Дітройт, помер 2 липня 1971 на 84-му році життя. Покійний народився 1887 р. в Україні, а членом УНСоюзу став 1919 року. Залишив у смутку сина Роберта, доньки Дороті й Емілію і внуків. Похорон відбувся 6 липня 1971 р. на цвинтарі Holy Sepulchre, Southfield, Michigan.

Вічна Йому Пам'ять!

Петро Федик, секр.

ТАРЗАН, Ч. 6593. Леоля втекла від своїх поневолювачів

Серед нічної мовчанки у джунглії ... коли схоплювачі Леолі спали ...

Тихо, Леоле! Я — Тарзан, приятель твого батька!